

Slovo k povzbuzení na neděli 20. října 2024, na 29. neděli v mezidobí – B
Biblická čtení: Iz 53,10-11; Ž 33; Žid 4,14-16; Mk 10,35-45

Milé sestry, milí bratři,

dnešní evangelijní úryvek je trochu podobný tomu, kterému jsme naslouchali před čtyřmi týdny. Pán Ježíš – opět s poukazem na své budoucí utrpení, dnes vyjádřené metaforou **kalicha utrpení** – dává svým učedníkům na srozuměnou, **co je ve skutečnosti první a nejdůležitější v Božím království** a jak se toto první a nejdůležitější někdy liší od převažujícího vnímání mnohých lidí. Že je to **láska jdoucí až na kříž**, bytí služebníkem všech.

Kristova slova zaznívají jako **odpověď** na žádost synů Zebedeových – Jakuba a Jana – **zasednout v Božím království** po jeho levici a pravici, potažmo spolu s Kristem soudit svět. «Kalich, který já piji, pít budete, a v křest, ve který já budu ponořen, ponoření budete. Ale posadit po mé pravici nebo levici není má věc, nýbrž je pro ty, kterým je to připraveno» slyší ovšem z Ježíšových úst. I přestože jsou oba bratři připraveni k oběti nejvyšší, k **mučednictví**, tedy k «pítí (Kristova) kalicha», něco takového **nemohou** chtít sami a hned a ani s jistotou věčnosti. A už vůbec ne bez toho nejpodstatnějšího, bez lásky k Bohu a lidem, bez ochoty sloužit.

Což nic nemění na tom, že právě tato Ježíšova odpověď se stala drahou mnohým **mučedníkům** od počátku křesťanství: Jediné, co Kristův následovník může vlastně udělat pro svou věčnost, je **pít Kristův kalich** utrpení a být **ponořen v jeho křest**, v křest krve, v mučednickou smrt. Odtud také ona silná, někdy až nepochopitelná **touha po mučednictví**. Za kterou ovšem musí být láska.

Aniž bychom se pochopitelně odvážili tvrdit, jak to ve svém srdci měli v danou chvíli apoštolové **Jakub a Jan** – Jakub byl přeci «bratrem Páně» a Jan dokonce «miláčkem Páně», který se stal novozákonním prototypem milujícího učedníka – , (aniž bychom se tedy odvážili něco tvrdit o apoštolech) **Kristova** do jisté míry **zdrženlivá reakce** je přesto velmi výmluvná, přinejmenším vůči nám: **Nestačí totiž chtít pít** Kristův kalich jen **ve chvíli mučednictví**, když přijde, ale je třeba z něj pít nějak **po celý život**. Pítí Kristova kalicha neznamena jen vlastní mučednickou smrt, ale možná ještě více **celoživotní umírání z lásky**, umírání svému sobectví, svému do sebe zahleděnému **já**, umírání z lásky je postupné stravování se, vydávání se z lásky. Jen málokterí přeci reálně umírají jako mučedníci, všichni jsou však pozváni k následování Ježíše.

To vše právě mohou naznačovat závěrečná slova dnešního úryvku: «Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za všechny». Zvláště když je nevztáhneme jen na Kristovu smrt na kříži, ale i na **celý jeho pozemský život**: Stal se **služebníkem** nám lidem.

Kříž je tak opravdu znamením celého **Ježíšova života**, jehož podstatou bylo «zřeknutí se sebe, nelpění na tom, že je rovný Bohu» a přijetí «přirozenosti služebníka» (jak čteme v listu svatého Pavla Filipským) **z lásky k nám**. Celé Kristovo pozemské působení bylo jednou velikou **Boží službou, vtělenou láskou**. Čím je služba **větší**, tím více ji provází **vydanost** až k smrti. Proto Kristův **kříž začíná** vlastně již ve chvíli jeho vtělení a narození, jak se často již o Vánocích rozjímá. O Velikonocích pak vrcholí.

Krista ukřížovaného tedy máme **následovat**, máme nějak **pít jeho kalich** po celou dobu svého života. **Postupně umírat vlastnímu prospěchu v prospěch druhých**, v prospěch dobra a k užitku našich bratří a sester a světa. Právě to je přeci jakési **mučednictví lásky**, přinejmenším v tomto světě, kdy člověk se pro druhého vydává a nějak ztrácí, kdy druhému z lásky **slouží**. Zůstává **sám sebou**, ale chce **žít pro druhé**, existuje, ale jeho existence se stále více stává **proexistencí**, radostnou proexistencí, neboť skutečná láska přináší **radost**.

O tom, že náš **pozemský život** by měl být ve své nejhlubší podstatě **službou**, že Ježíšův «způsob služebníka» by se i nám měl stát **vlastním**, že **služebnictví** by se mělo stále více stávat naším **životním krédem**, se mluví relativně **často**. A je tomu tak asi dobře. Ale bylo by lepší o službě nejen mluvit, teoreticky s ní souhlasit, ale také **s touto mentalitou žít**, podle ní jednat.

Proto by se ve světle dnešního evangelia měl **každý z nás** zamyslet, **co prakticky dělá** pro dobro svého okolí, pro dobro světa, čím chce konkrétně přispět «k přežitelnosti v pravdě lidského života na zemi», jaké jsou jeho reálné životní **priority**, v čem chce být «první».

V této souvislosti může někoho napadnout, proč by měl pořád někomu **sloužit**, proč by ale „**měl být za blbce**“, když...

Zapravě proto, že je to tak **dobře, správně, učí nás to křesťanská víra**, je-li jejím základem setkání s Pánem Ježíšem, «služebníkem všech». Proto také **nebudeme** ve službě **sami**. Služebníkem byl už především **Pán Ježíš** a je pořád – Bohu díky – **spousta dobrých lidí**, kteří se o něco opravdu dobrého – třeba i docela nenápadně a neokázale – upřímně a z lásky snaží, kteří nezištně **slouží**. Mnozí z nich dokonce **aniž** by Pána **Ježíše** vůbec **znali**, aniž by **čekali** na nějaký posmrtný život. Jednají **na způsob doktora Rieux** ze slavného románu Alberta Camuse *Mor* (Rieux byl lékař, který, aniž by ho k tomu vedla víra či jiné ideové pohnutky, prostě začal pomáhat nezištně v době epidemie moru v uzavřeném městě, jen tak, protože je to prostě potřeba) a mnoha a mnoha dalších, nerománových, skutečných.

Zadruhé, budeme-li přeci jen nakonec nějak „**za blbce**“, i to je **pozitivní**; Pán Ježíš se stal očí části světa také **bláznem** a my máme být blázny po jeho příkladu. Jak už říká svatý Pavel («slovo o kříži je bláznovstvím») a jak žili a žijí leckteří svatí a svaté stávající se «blázny pro Krista».

A zatřetí, nezištnou službou máme **naději** vytvořit **ve svém okolí** aspoň nepatrný **odraz nebe** na zemi; «Víte, že kdo se pokládají za panovníky, tvrdě vládnou národům a velmoži dávají cítit svou moc. Mezi vámi však tomu tak nebude» slyšíme z úst Pána Ježíše. Jak tomu **bude či nebude**, závisí také **na nás**.

Milé sestry, milí bratři, zkusme si tedy **připomenout**, že **opravdová láska** projevující se jako **nezištná služba** je vždy také někdy **mučednictvím**, a tak i skutečným **svědectvím** – což je původní význam řeckého slova *martyria* – **o Boží lásce světu**.

A třeba si i častěji **všímejme**, jak právě v oblastech, jakými jsou **služba či oběť**, leckteré dnešní **nevěstky** a leckteří dnešní **celníci** – ti, kterým nebyl dán dar víry a v některých jiných oblastech třeba nežijí dle křesťanských zásad, ale zato jsou obětaví a o něco dobrého se snaží – nás možná **předcházejí do Božího království**. Díky své **nezištné lásce**, možná někdy větší a samozřejmější, než je ta naše, která může být leckdy vypočítává, protože nám bylo dáno vědět o „nebeských zásluhách“. Předcházejí nás, když **nezištně milují** a **bez nároku na odměnu** se (třebas někdy i aktivisticky) **nasazují pro dobro druhých a světa**. Proto se od nich máme co **učit**, ne nepodobně, jako tomu bylo již v době Kristově.

Místa po pravici a levici Pána Ježíše v **nebi** si člověk vybírat a ani zasloužit nemůže. Ty může jen **dostat**, z našeho pohledu jakoby **mimoděk, nečekaně, z milosti Boží**. Na nás je jen se snažit **milovat a sloužit**.

Nezištná láska ve smyslu reálné, konkrétní a obětavé **služby lidem a světu** je proto jednou z nejdůležitějších mohutností, o níž bychom se s Boží pomocí měli ve svém životě **snažit**. **Svobodná služebnost** život **nekazí**, dodá mu jen křesťanský **obsah**, který – vedle mnoha jiného a krásného – můžeme naplňovat **vždy, všude, vůči všem a za všech okolností**.